

NATO STRATCOM: ROSYJSKI ŚLAD W ŚRODOWISKACH INFORMACYJNYCH PAŃSTW BAŁTYCKICH I NORDYCKICH

W dniu 25 stycznia br. NATO Strategic Communications Centre of Excellence w Rydze zaprezentowało raport pt. „Russia’s Footprint in the Nordic-Baltic Information Environment”. Wynika z niego, iż Rosja stosuje konfrontację informacyjną wobec całego regionu, projektując jednak przekaz pod konkretne państwa, w zależności od bieżących potrzeb.

Raport jest elementem projektu NATO związanego z monitoringiem i analizą działań Federacji Rosyjskiej w przestrzeni informacyjnej państw bałtyckich i nordyckich (Nordic-Baltic Countries, NB8). Do składu zaliczane są: Dania, Estonia, Finlandia, Islandia, Norwegia, Litwa, Łotwa oraz Szwecja. Są one również postrzegane jako „wschodnia flank” Sojuszu Północnoatlantyckiego.

Autorzy podejmują w nim próbę analizy rosyjskiej strategii i polityki wobec regionu. Prezentuje on także narracje wspierane przez rosyjskie media propagandowe takie jak: Sputnik, RT oraz Pierwyj kanał (Первый канал). Dokonana została w nim także pilotarzowa próba badania reakcji opinii publicznej na takie aktywności Kremla. Cele rosyjskie rozpatrywane są w wymiarach: politycznym, militarnym, ekonomicznym oraz informacyjnym. Do narzędzi zaliczono: rosyjskie media krajowe i zagraniczne, internet oraz media społecznościowe, rządowe organizacje pozarządowe (Government-Organized Non-Governmental Organization, GONGO), politykę Kremla wobec rodaków, dyplomację gazociągową, zależności ekonomiczne, wspieranie politycznej radykalizacji i polaryzacji zachodnich społeczeństw, operacje wywiadowcze oraz demonstracje siły militarnej.

Wśród głównych zabiegów w obszarze narracyjnym Rosja próbuje podważać pozycję NATO oraz Unii Europejskiej w oczach populacji państw regionu. Jednocześnie wyśmiewane jest zagrożenie ze strony Rosji, a państwa o podejściu krytycznym wobec Moskwy przedstawiane są jako rusofobiczne. Rosja próbuje także przepisywać na nowo historię państw NB8 oraz gloryfikować historię ZSRR. Jeżeli chodzi o indywidualne oddziaływanie na poszczególne państwa, Moskwa stara się osłabiać pozycję, a nawet wręcz demonizować rządy narodowe, wprowadzać zamęt i demoralizować społeczeństwa skupiając się na określonych aspektach społecznych, gospodarczych, politycznych oraz współpracy regionalnej czy zaangażowaniu w NATO.

Według autorów raportu część rosyjskich przekazów skutecznie oddziałuje na społeczeństwa państw NB8, jednak trzeba jeszcze określić na ile Rosja sama wykreowała dane opinie, a na ile wykorzystuje ona i eskaluje istniejące trendy i nastroje społeczne. Jako przykład podaje się stanowisko państw regionu wobec imigrantów, jako czynnika destabilizującego Europę. Z drugiej strony zaobserwowano także tendencje przeciwne – Rosja promuje kwestie związane z dyskryminacją mniejszości rosyjskiej w państwach regionu czy działania Szwecji przeciwko Julianowi Assange'owi, lecz nie wzbudzają one większego zainteresowania.

Badacze zauważają również, że koncepcja rosyjskiej polityki wobec własnej ludności poza granicami kraju pozostaje wieloznaczna i może być szeroko interpretowana. Może ona być wykorzystywana do budowania narracji związanych z koniecznością ochrony ich praw jako moralnego uzasadnienia ingerencji w sprawy wewnętrzne suwerennych państw, a nawet użycia siły militarnej czy naruszenia integralności terytorialnej, jak to już miało miejsce w Gruzji czy na Ukrainie. Najbardziej podatne będą tu Łotwa i Estonia.

Jak stwierdza dyrektor Centrum Janis Sarts: „rosyjskie oddziaływania związane z wywieraniem wpływu są najlepiej odpierane jako wspólny wysiłek. Obecny projekt jest doskonałym przykładem regionalnej współpracy i jedności”. Zapowiedziana jest kontynuacja tego projektu badawczego i publikacja nowych danych.

Raport: [Russia's Footprint in the Nordic-Baltic Information Environment](#)